

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

ВИСНОВОК

від 3 червня 2020 року
Протокол № 29

**Про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо вдосконалення виборчого законодавства
(до реєстр. № 3485-1 від 29.05.2020)**

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Голови Верховної Ради України Д.Разумкова розглянув на своєму засіданні 3 червня 2020 року проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення виборчого законодавства (реєстр. № 3485-1), внесений народними депутатами України Р.Лозинським, С.Бобровською, С.Вакарчуком та іншими народними депутатами України.

За визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи, даний законопроект внесений з метою усунення прогалин та неузгодженостей чинного Виборчого кодексу України, кореляції строків, спрощення виборчих процедур та їх уніфікації задля забезпечення дотримання міжнародних стандартів проведення виборів та забезпечення сталості демократичних принципів і процедур в Україні, що створить належні умови для реалізації громадянами права на участь у місцевих виборах, у тому числі і для виборців з інвалідністю, посилить існуючі гарантії забезпечення та захисту виборчих прав, сприятиме більш активній політичній конкуренції на виборах, посилить ступінь незалежності Центральної виборчої комісії від зовнішніх впливів (у тому числі й політичних) на її діяльність, сприятиме розвитку внутрішньопартійної демократії, забезпечить приведення національного виборчого законодавства у відповідність до кращих міжнародних практик.

Для досягнення поставленої мети проектом закону пропонується посилити політичну конкуренцію, відкритість партійних списків на місцевих виборах і зменшити можливості для втручання партійних лідерів в роботу місцевих рад шляхом:

- скасування імперативного мандату для депутатів місцевих рад з огляду на широкі можливості для політичної корупції та маніпуляції, пов'язані з відкликанням «небажаних» та «незручних» депутатів;

- посилення відкритості партійних списків на місцевих виборах шляхом закріплення положення, за яким для просування по списку кандидату необхідно отримати лише 5% від виборчої квоти;

- запровадження можливості самовисування кандидатів у містах з кількістю виборців до 90 000 і застосування пропорційної системи з відкритими списками у містах з кількістю виборців не менше 90 000;

- кардинальне зменшення виборчої застави (у 10 разів, а не в 4 рази, як передбачено законопроектом № 3485) на виборах до обласних рад та міських рад в містах з кількістю виборців більше 90 000, запровадження невеликих за розміром застав на інших виборах з метою допуску до виборів партій, які не перебувають «на утриманні» фінансово-промислових груп;

- надання кандидатам у партійних списках можливості створювати власні виборчі фонди;

- запровадження можливості одночасного балотування до рад різних рівнів, які формуються за пропорційною системою з відкритими списками, а також одночасного балотування на посаду голови та депутата ради у тій самій адміністративно-територіальній одиниці;

- запровадження можливості висування кандидатів на виборах партійними організаціями вищого рівня, якщо партією не було утворено організації на нижчому рівні, що сприятиме допуску до виборів нових партій, які не встигли розбудувати регіональні та місцеві мережі.

- посилення незалежності Центральної виборчої комісії шляхом виключення із законодавства положення, за яким повноваження ЦВК можуть бути достроково припинені у будь-який час за ініціативою Президента;

- встановлення чітких вимог до визначення меж виборчих округів;

- збереження кількісного складу рад на рівні, передбаченому чинним Кодексом;

- посилення прозорості в діяльності виборчих комісій у відповідності до рекомендацій неурядових організацій, які здійснюють спостереження за виборами;

– збереження існуючих вимог до протоколів про підрахунок голосів і підсумки голосування, що зменшуватиме ризики фальсифікацій і посилюватиме прозорість виборчого процесу;

– спрощення процедури надання дозволу на здійснення спостереження для громадських організацій;

– виключення зі складу виборчих комісій членів, афілійованих з депутатськими групами, які не беруть самостійної участі у виборчому процесі і можуть використовуватись для зміни політичного балансу у складі комісій, торгівлі місцями у комісіях;

– звуження поля для проведення ІТ експериментів з організації голосування за власним розсудом ЦВК без наявної законодавчої бази для проведення таких експериментів – ЦВК матиме лише можливість тестувати ІТ при складанні протоколів про підрахунок голосів, при цьому відповідні електронні протоколи матимуть статус «електронних копій», а не оригіналів, як пропонується в основному законопроекті;

– збільшення строків на подання скарг і адміністративних позовів у виборчих спорах до 5 днів, а не скорочення їх до 2 днів, як пропонується в основному законопроекті;

– посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення виборчого законодавства відповідно до законопроекту № 8237, який розроблявся громадськими організаціями і вносився на розгляд парламенту попереднього скликання Кабінетом Міністрів України (однак прийнятий не був);

– приведення регулювання фінансування передвиборної агітації у відповідність до останніх змін до Закону «Про політичні партії в Україні»;

– створення умов для проведення перших виборів, у тому числі й виборів старост, одночасно з черговими місцевими виборами 2020 року.

Разом з тим, Комітет звертає увагу, що для усунення прогалин та неузгодженостей у положеннях окремих законів України щодо виборів і посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення виборчого законодавства, законопроектом пропонується внести зміни лише до книг першої та четвертої Виборчого кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та законів України «Про Державний реєстр виборців», «Про державну службу», «Про запобігання корупції», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про Центральну виборчу комісію». Водночас внесення відповідних комплексних змін до книг другої та третьої Виборчого кодексу України і Кодексу адміністративного судочинства України не передбачається.

Комітет Верховної Ради України з питань антикорупційної політики у висновку від 3 червня 2020 року щодо законопроекту відмічає, що він не містить корупціогенних факторів, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, та відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, **Комітет у х в а л и в:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення виборчого законодавства (реєстр. № 3485-1), внесений народними депутатами України Р.Лозинським, С.Бобровською, С.Вакарчуком та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

2. Доручити виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання Заступнику Голови Комітету, голові підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії, народному депутату України А.Загоруйко.

Голова Комітету

А.КЛОЧКО